

კამოცემული ალექსანდრე შახ-ბაჩათოვიძის

წიგნი და გვერდი ლექსები

და

ა ფ ს ა ზ უ რ ი

34081

სტენები.

შეგენილი

მეცხვარე მეგრულიდან.

თბილისი

სტამბა ტ. როტინიანცისა

1913

მიწიქალითი ჯამალეფი!
მურე მოკომინათინი.

მუდგასირე ვთქუანქი და
რთხინთ ქომიწიქილოთინი.

კოთანასი სერი მოუნს
ენა ირ კოს ქომიქუნა.

ასეიანი მარგალობას
ირი რჯულა ქომაჯგუნა.

ათე წივნიმ მაკითხეს
რთხინე ვეგეწუნარინი.

თუჯგურა ჯარვაშენი
ვამომჯღონათ ანასინი.,

მა გურს მუ მისოფუნსინი
მოჯო გაგიცხოდათინა.

ზოლიტიგური ცხოვრებაშენ
უჯახალე ვარდათინი

ანწი დაწო, რე, ჯიძალეფი
ცხოვრება სქით ქივკინათ.

მუნდამა ხე ვეკლევათ-დო.

თეში ვეკლეფურიკინათ.

ინა ვარე ყოხახალა

ტეა ტეას გალავსომათინი

— ჯინ ჩკინიჯკუას დოვხვადთი

დო ღართი გეკოხოფათინი.

ვართ ინა რე ყოხახალა

თხადა ჩხუ გალევსარათინი

მხვა უჯკუძის ვავანჯათ

დო თის ქიმნვარჩინათინი.

ჰეი, რთხულენქ ჯიძალეფი

ჯგირო ქომირჩქილათინი

ჩქიმი გურიმი გაჭირება.

თქვანოთ ქომირჩქინათინი.

ქორთუს უჩუ «ჩემი ბრალი»
მარგალენს ჩემი ცაღ
მხვა ქონას გინვოჯინთ
გამძეულათ ჩეთ თი მოდა.

ანწი არძას გეგინწუუნთი
მუს ნიძნენსი თუ მოდა.

უსაქმეთ ვეგლავრთათ-ღო
ვეგლევახათ ვარი ვოდა,

ანწი ჩეთ ქიმვანწუუათ
ჭიჭე გახათლეებასინი
ქიმვანწუუაო სხვა საქმეს,
ვეგლევახათ ანასინი.

სოლე გოგო გიჯინით
ქართ კახეთი იძერეთის
ირკოჩი საქმეს მიოცადუ
ეთმურძანა ხატის ზეთის.

მხვოდო ვაძირუ ფურ სოფერს

«სამკითხველო» ვარდასინი
ინეფი არეფრის ქოიწინა
სო მუქ მოხვადუ ნამ დღისინი.

დიდი მუღუ სარგებლობა
გაზეთი კითხარის კოჩიმოთ
ართი გაზეთ ართი სოფერის
დასაბადურე ოძიმოთ.

გოკონდა ხუთი გემეჯარით
ინა მუთა ძვირი ღირაჲ
ინა გაგავთირენსა
მილიონიშა თინადირე

ჩქინი კოჩიმ ხასიათი
უმეტაშიმ თეჯგურარე
ვით ბოთლი ღვინს ვოდგამარდუ
გაზეთი იმთ ტეურარე.

ემი ვარდა ჩქინი კილი
მხვოთ ბრელი რე დოვგოართი

ფარას კარტიშა წოთვაკენთი
ანთ მაჟირას ვოგორანთი.

ის ვაუჯგუნო თი ფარეფი
— ჯიბემა ქალაძი მუდანი
ჩქინი ჯგუაში სისუსტეთ
ჩქი მუთუნქ ვაგამიჯირდანი

მარგალურო თიშენი ვჯარუნქი
კიხორს გური ქეგუდვათინ
რადგანს ქართული ნაჯარას
თქვა გურიშა ფერგუანთინ.

მართალი რე ბრელი არე
გურაფილი მარგოლობა
მარა უმეტაში არე
უფურაფუ ემაწვილობა.

ქომოლი კოჩანა თინარე
უგურაფუქ ეცადსინ
უგურაფუ ობაშენი

კლახაკო ვეგნირთისინ.

კოჩი ოღო ცოცხალი რე
ირო ოკო ილუნდის
მუეთუნს ხუჯი ვოდუოთის
ირფელ ნერო ირგუდის.

ხვალე მუში წოდებასი
ოკო ვეგნაუნასინი
მუჭო ღორონთი მიჯინენა
თეში უჯინათ ჩქით მხვასინი.

ირკოჩი ართნერო მეკორქუდას
მისით ღორანთიში სახე ქულუნი
ის შური დღის ვაუხვამა
სიმდიდრე მართ ულუნი

იმწკანს ვარექ სასიკეთო
ძირს გვანაც ქუდუჯუე
გვანილი ძირქ ვაკმკ დირთს
ბეღამ მდურვა ქიდოჭუე,

ცხოვრება თეჯგურა რე,
გუ ოსურში კასეტის
ხან გინჯირანს ხან გიშკვანს
ქოილოღანს დუს რეტას.

ასე ვავაქრენქ ვავჩენდუ
მუთას ვთქუა რა მეტის
მარა საწყალი ბადადის
მიმიდუღონს მუშკეტის,

საწყალი რე წორეთ თინა
მით ვაფასენს მუშ მეტის
მუში უგუნურობთ
დუოში გეთმიშკვანს კეტის,

მუთ ვთქვინ თუნა ვაბადუ
გურს შხვა მიკილოსუანს
თელი მარამ ნამუშერი
სოდგა ქი მკილოთუანს.

მა უმი მაჭარალი მურთ

შუროთ ვაგოსექ გურფოლი
მარა თიშმას ქოვცლოლენქ
ჯკუათ ვა ვარდე მუნაფილი

მუდგა ფერო იუსნინი
ქვანჯათ ახალი ცხოვრებას
ჯვეში ქოდვო ოთათღო
ვე მვარჩინათ მონებას.

ართი მაქაში ინტერესი
უეჭველო ვჭევადუნა

ართ მქირაშ უაროფა
მეტის გომოდართუნა.

ანწი ქვორწეექ ჯიმალეში
ღუდი მოგაწეინითინი

მათ დიდი მადლობელი ვარქექ
რახან ქომარჩეილითინი.

აფხაზი და გურული.

შეხვდა აფხაზი გურულს და უთხრა გამარჯობა აფხაზურათ (ვა ბნი-ოლანკეტ) გურული განარსლებული. დედავ! რაო?! შე აგაღლეტა?!— შე აგაღლეტ კარა თლა გაგატყავებ მე არამხადავ, (აფხაზი) უეურებს გაძტე-რებული. და ბოლოს ეუბნება აფხა-ზურათ არგესძის. (უმაჰოი ვარა) ვაი შენ და ხვთისცეცხლი მანამ სხვაი წა-გეკიდებოდეს უთხრა გურულმა და იბ-რუნა ჰირი წასასვლელად. მიაძახა ეს-თევე აფხაზმა. (ივაზე ვარა) (ივა-ზე) თივაზე კარა სახლში მივაღ ას-კანაში დედავ რას გაღევეკიდე ამას კილაავ!

აფხაზმა ასეიქნია ხელი. ერთი

ხელი უმადურნათ და მოუკურთხა აფხა-
სურნათ. (ვა ელანბა ტაჭა ურჯახციტ).

მერე მოასტა ცხენს და ერთი
შამოჭკვივლა აფხასურნათ (ჭა ჭხაი მარ-
ჯა) და მართლაც — ისეთი მიაკვილა
რომ უკვე შორს წასულმა გურულმა
გვიგონა. და სთქვა ჭა ჭხაი მაჯავო,
აღბათ ცხენმა თუ გადმოაგდო და მა-
ჯა შეიტენა. ვა იფიქრა გურულმა.

დაბრუნება უნდოდა მას შველებ-
ლათ მარა — უცებ გულში რაღაცა
ფიქვებმა გაუელვეს. და სთქვა. კილავ
გიჟი ვარ რავარც იყო თავი დაუან-
წიე და ასლა ისთევლე ხელში ჩაუ-
ვარდე. ან და რამ უნდა გამაგებინოს
იმის სიტყვები მეშოკში ჩაურთლ ნი-
გვზის კაკლივით სრიჭინობს.

რ ა ჭ ვ ე ლ ე ბ ს.

ქალაქში ნამყოფი ჰატარა რაჭ-
ველი ან უკეთ რომ ვთქვათ რაჭუნ-
კამ განიძრახა წასვლა თავის სამშობ-
ლოში.

რაჭაში ერთი კვირის წინათ დე-
იწყო მხადება. მიდღეში დაუბანელი
და ხაშის ქონით გატლანქული კისე-
რი გეიფხიკა დანის უუთ, მერე მი-
ყო ნაცარ წყალით დ. ერთი ჰირი
ჭუჭუი გადვიღო და ცოტა სიმჩატე
იკრძნო. სინარულისაგან ცახ ეწევო-
და ფიქრობდა კიდევ. ხვალ სარეცხი
საპნითაც დევიბანო. ზევისთვის ქვე
კაი საპონსაც ვიყიდო. ამ ფიქრებში
რომ იყო გართული იმ დროს უცებ
რაღაცაზე შეყოყმანდა და სთქვა თა-

ვისთვის ასე. «მე» მე ქე ვეწუობი ჭი მარა და სვთის იმედათ ამ სამ-
დღეში კისურსაც ქე დევიბან რაცხა
ფერათ მარე. ჩემი ამხანაგი კიკოლი-
კასთვის რომ არაფერი მითქვამს ის
რო ისლა იხამს რამეს. ჯი ის ხომ
ჩემსე ვარესი გათითხნილია, ნახშირ-
ში და ქურის მჭვარტლით სუყოველ
დღე საბერველს უღლიტინებს. როცა
მე ქონიან კისრის დაბანას სამდღე
მოუნდი მარტო კისრისას და სხვას
რამდენ დღეს მოუნდები ეს კიდევ
ღმერთმა იცის მარა ფეხს არ უნდა
უნდოდეს დაბანა. არც კი ვიცი რა-
ნაირია რადგანაც რაც ქალაქუნაში (ქა-
ლაქში) ჩამევედი არცკი გამინდია და
მკონია არც ჭუჭღიანი იქნება ჭი ამე-
დამ რაც იქნეს მოდი გევიხდ და ვნახამ
თუ მომიხედა ღმერთმა ქვე სუფთა გა-

მოდგა ერთ კვირის მეტს აღარ მო-
უნდებთ თავით ფეხამდე. ჩემს გაწმენ-
და ამ ფიქრში და ოცნებებში რო ა-
რის გართული ამდროს სახელოდგან
გამოგოგმანდა ერთ კარგათ ჩასუქებული
ცხვარს და ხელის კეფაზე გეისეირნა
დინახა თუ არა ეს ჩვენმა რაჭუნებმა წა-
ტანა ფრთხილათ ხელი რომ მეტ სისუქ-
ნისაგან განიტკინებული ცხვარი არ
გამსკდარიყო და ფრთხილათ დასვა მი-
წაზე. მე უხეირო...რამ გავასუქა ასე
მწარეთ მე დინარ ლობალოძის (ასე
ერქვა ხაზეინს) ხაშით ვძლები და შენ
ქვე ჩემი სისხლით. ეს უთხრა და შედ-
გა ფეხი ამ უსარმაზარ ნადირის ზუგ-
ზე და რაც ძალი და ღონე ქონდა და-
კვნესა შედ ორჯელ მესამე ჯერ კი
ტკაცანი მოადინა. ეგეც შენ უხეირო,
შენისთანა სუნელს მასთუ დაემართება

ვეელას ჭი, ეს სთქვა და განხდა წუ-
 ლა რომელსაც თელი ორი საათი მო-
 უნდა ისე ჩამხმარიყო ფეხი მით წუ-
 ლა ქვე გვეიძვრე ჭი მარ ხლა წინ-
 დას რაღე ეძვებება. ე, უხეირო და-
 ტანა თაეს ძალა და წეიდრო ცალ ფეხ-
 სე რავარც იყო დიდის გაჭირვებით
 ისე მეკორეც ნახა მარა რა ნახა იძის-
 თანა თქვენს მტერს რომელსედაც იმე-
 დი ქონდა ჯანსა რღაჭედევალო რო-
 გორც ხმელი ხის ფესვი მიწიდვან
 ამოთრეული იმას გავდა მაგრამ, ჩვენ
 მა რაჭუნკამ იმედი მაინც არ დაკარგა,
 და სთქვა თავისთვის ამის დაბანვა აქა-
 ნა გვიან იქნება ისევე სახში რო წაუ-
 სლიკინდება მაშინ დევიბანო.

ფახი **20** კან.